

Zprávy z České

Vážení spoluobčané!

Tak jsme se opět dočkali, prázdniny jsou tady! Asi nás nikdy neomrzí ten slastný pocit, který s sebou konec školního roku nese, i když už dávno neusedáme do školních lavic. Někteří mají tuto zkušenost teprve před sebou. Bylo mi ctí letos opět pasovat do stavu školáckého nejstarší děti, opouštějící naši mateřskou školu. Paní učitelky uspořádaly při této příležitosti již tradiční zahradní slavnost.

Program byl jako vždy bohatý: děti předvedly pěkné hudební vystoupení, stejně jako po nich folklórní soubor Javorníček, zájemci si mohli vyrobit malovaná trička v dílničkách. Co mě ale zvlášť potěšilo, byl minijarmark ve prospěch dětí a mladých

lidí s tělesným handicapem. Děti vyrobily drobné dárečky, které si zde rodiče mohli zakoupit, a výtěžek poputuje do nadačního fondu sportovního centra Kociánka.

V naší obci mají lidé srdce otevřená, při dobročinných sbírkách se vždy vybere úctyhodná částka, o čemž svědčí i zatím poslední akce

– Kamínek pro školu. Jsem ráda, že i ti nejmenší se učí myslet na jiné; jak pomoci těm, kteří neměli tolik štěstí jako oni. Přála bych si, aby i nadále u nás vládla taková atmosféra, že se dokážeme vžít do druhých a nemyslet jen na sebe a svoje problémy. Protože na světě je krásně a když si ho nepokazíme sobectvím, nepřejícností a nevraživostí, pak je na něm ještě líp! Děkuji všem, kteří svým nemalým úsilím přispívají k té lepší atmosféře, ať už při akcích pro obec, charitu nebo prostě jen tím, že se dokážou na jiné mile usmát a prohodit s nimi vlídné slovo.

Přeji vám všem co nejvlídnější léto a krásné prázdniny!

starostka Jana Chiniová

Důležitá oznámení

Harmonogram stavebních prací na rekonstrukci nízkonapětového vedení a veřejného osvětlení

Jistě jste si všimli, že v obci propukly stavební práce. Pro orientaci uvádíme jejich plánovaný harmonogram:

I. Etapa 6. 6. – 1. 7.

Od č.p. 140 po č.p. 71 vč. protlaku

Od č.p. 132 po č.p. 45 vč. odbočky k domu č.p. 67

II. Etapa 2. 7. – 31. 7.

Od č.p. 10 po hlavní křižovatku směr Lelekovice vč. protlaku přes hl. silnici k domu č.p. 20 a dále vedlejší komunikaci k sokolovně.

III. Etapa 1. 8. – 31. 8.

Od křižovatky směr Lelekovice vč. protlaku přes hlavní silnici a překopu k domu č.p. 51 až po dům č.p. 182 (BB cyklosport).

IV. Etapa 1. 9. – 27. 9.

Od č.p. 181 vč. překopu komunikace u domu č.p. 113 až k Obecnímu úřadu.

V. Etapa 28. 9. – 30. 11.

Od Obecního úřadu po dům č.p. 77, vč. kompletace a konečné úpravy povrchů.

Harmonogram je pouze orientační. Prosíme o shovívavost, pokud nebude přesně dodržen kvůli zemnímu podloží nebo klimatickým podmínkám. Přesun zastávek MHD se bude řešit operativně.

Projektová dokumentace je k nahlédnutí na Obecním úřadě v úřední dny Po a St od 7.30 do 12.00 hod., od 13.00 – 17.00 hod.

!!! Obec Česká nadále nabízí volné pracovní místo !!!
na pozici údržbář – pomocné a technické práce.

Jedná se o hlavní pracovní poměr (40 hod. týdně) od 7.00 do 15.30 hod.

Pro více informací se hlase na email obec-ceska@volny.cz, tel. 541 232 126 nebo osobně přímo na OÚ, Česká 26.

Kamínek pro školu 2019

Dobrá věc se podařila, tabule bude!

Vážení rodiče, děti a přátelé školy!

S velkým potěšením Vám oznamuji, že s Vaší pomocí se na **Kamínku pro školu 2019** podařilo vybrat **65 tisíc Kč**, tudíž Vaše/naše děti budou mít krásnou novou interaktivní tabuli.

Moc Vám všem děkuji za pomoc v našem/Vašem Kamínku.

Jarmila Bařinková, školní asistentka

Připomínáme, že jde o tradiční dobročinnou akci na podporu ZŠ Lelekovice, pro kterou obec Česká každoročně zdarma poskytuje prostory sokolovny.

Vzpomínka a poděkování našim sousedům

Daleká cesta hochů Jebáčkových za svobodou

Minule jsme si slíbili, že se vypravíme za válečnými osudy letců RAF do našeho nejbližšího okolí. Přímou u nás v obci o nikom nevím (možná mi poradíte), ale stačí se vydat k našim sousedům a narazíme hned na dva.

Oba se jmenovali stejným příjmením – Jebáček. Nebyli to bratři ani bratřanci, i když nějaká vzdálená příbuznost se asi vyloučit nedá. Ale svým odhodláním a osudem si byli stejně blízcí. Oba uprchli z obsazené vlasti, aby bojovali za její osvobození v zahraničí a nakonec se sešli u 311. čs. bombardovací peruti RAF. Na palubě bombardérů Vickers Wellington sloužili ve stejné pozici střelce-radisty. A na svůj poslední let se vydali v rozmezí zhruba jednoho měsíce.

Jaroslav Jebáček z Jinačovic

První bydlel přes kopec, v Jinačovicích. Jmenoval se Jaroslav Jebáček a kdo chodí na kuřimský hřbitov, pravděpodobně si zde už jeho náhrobku někdy všimnul. Ale Jaroslav zde neodpočívá.

Okupace ho zastihla jako studenta posledního ročníku tišnovského gymnázia. Jako Sokol a k vlastenectví vychovaný syn francouzského legionáře nehodlal složit ruce v klín. Bylo mu necelých 19 let (nar. 6. 11. 1920), když se spolu se svým kamarádem

Ladislavem Fišerem z Lipůvky vydali na cestu. Odjeli 12. srpna 1939 přes Slovensko a Maďarsko do Jugoslávie a odtud pak lodí do Francie, kde vstoupili do naší zahraniční armády. Po porážce Francie se Jaroslavovi podařilo na lodi odcestovat do Velké Británie, kde se dočkal převelení k letectvu. To bylo tehdy snem nejednoho kluka, letci byli elitou armády. Zároveň to však byla služba velice nebezpečná. Úbytek letců byl značný, a bylo tedy třeba neustále doplňovat jejich stav. Školili se nejen piloti, ale i specializovaní členové posádky. Po vykonání radiotelegrafického a střeleckého kurzu byl Jaroslav zařazen k 311. československé bombardovací peruti.

Vraťme se krátce k situaci v Anglii po bitvě o Británii, která nečekaně zdecimovala německou Luftwaffe, donutila Hermanna Göringa stáhnout se a odsunula tak plánovanou invazi Němců na neurčito. Rozhodně ještě nebylo vyhráno. Anglie musela dlouhodobě odolávat opakovaným bombardovacím náletům, které se nevyhýbaly ani civilním cílům a měly za úkol zlomit morálku bránících se Britů. Nepodařilo se. Úleva nastala, když Hitler obrátil svou pozornost na Sovětský svaz a dosavadního partnera napadl (22. 6. 1941). Britské letectvo dostalo čas zkonsolidovat své síly a začít Němcům vracet to, co sami Britové museli snášet. Teď to byly britské bombardéry, které k smrti děsily Němce u nich doma. V jednom takovém létal i Jaroslav Jebáček z Jinačovic.

Nalétávat nad nepřátelské území však bylo nesmírně riskantní. Ztráty RAF byly veliké. Útoky se odehrávaly především v noci, přesto byly bombardéry často zaměřeny a zneškodněny. Byl to fascinující pohled – pod vámi jakoby se odehrávala benátská noc, impozantní divadlo, ohňostroje vystřelovaly do všech stran, osvětlovaly oblohu. Neměly ale pobavit publikum, jejich cíl byl jediný: zničit vás. Nikdy nebyla jistota, že tento let nebude tím posledním. Jaroslavovi se podařilo úspěšně vrátit z 47 operačních letů, to je úctyhodné číslo. O to smutnější je, že zahynul naprosto nečekaně při letec-

22. 8. 1942 referoval J. Jebáček v rozhlasovém vysílání BBC o náletu na Brémy

kém neštěstí cestou do Londýna (byl zrovna povýšen). Letoun Wellington se 14 členy 311. čs. bombardovací perutě a jedním belgickým důstojníkem na palubě se zřítíl v blízkosti letiště Northolt (toho, kde měl předtím svou základnu Josef František s 303. stíhací perutí). Kromě celé posádky zahynuly bohužel i dvě matky se čtyřmi dětmi na zemi, letadlo v pádu se jim už nedokázalo vyhnout.

Divizní generál Karel Janoušek, inspektor čs. letectva ve Velké Británii, napsal tatínkovi Jaroslava

kondolenční dopis, který nejlépe vystihuje jeho zásluhy:

„Podporučík letectva Jaroslav Jebáček, narozený 6. 11. 1920 v Jinačovicích, byl od počátku války vynikajícím příslušníkem československé zahraniční armády. Po pádu Francie odjel s ostatními do Anglie a byl na vlastní žádost přeřazen k letectvu. Prošel leteckým střeleckým výcvikem a byl přidělen k československé bombardovací peruti. Vykonal celkem 47 operačních letů. Dne 18. 10. 1942 se stal obětí leteckého neštěstí. Byl pohřben 23. 10. 1942 na vojenském hřbitově v Brookwoodu v Londýně. Položil život proti nepříteli jako věrný syn své země a statečný obránce našich společných ideálů a svobody. Byl vyznamenán čs. medailí za chrabrost a čs. válečným křížem.

*Cítím s Vámi vaši bolest a děkuji Vám jménem svým a jménem čs. letectva za společnou oběť a vítězství, o které se podporučík Jebáček zasloužil.
Čest jeho jménu, práci a památce.“*

Otto Jebáček z Kuřimi

K letectvu se dostal i o dva roky starší (nar. 10. 6. 1918) Jaroslavův jmenovec z Kuřimi, holič Otto Jebáček. Ten už měl po vojně, základní službu absolvoval v Žilině, kde dosáhl hodnosti četaře. I on se vypravil na cestu v srpnu 1939, ale do Francie se dostal pro změnu přes Polsko, v lodním transportu odsud vypraveném, jako mnoho dalších mladých mužů z Československa. Ve Francii se podle úmluvy nejprve musel stát členem cizinecké legie, aby z ní záhy po vstupu země do války mohl být propuštěn a vstoupil do čs. zahraniční jednotky. Po kapitulaci Francie a evakuaci do Británie byl přijat k čs. letectvu. Získal specializaci stílec-radista a byl přiřazen k 311. čs. bombardovací peruti, kde v hodnosti seržanta nalétal na dvacet průzkumných a bombardovacích letů. Z jednoho z nich se však nevrátil. Na rozdíl od Jaroslava zahynul v bojovém nasazení, během pátrání po nepřátelských ponorkách, když byl jeho bombardovací Vickers Wellington zaměřen a sestřelen německým dálkovým stíhačem. Stalo se 15. 9. 1942 nad Biskajským zálivem, v jehož vlnách Otto spolu s dalšími 5 členy posádky našel místo věčného odpočinku. Pomník na jeho památku naleznete v parčíku blízko kuřimské školy na Komenského ulici.

Oba hoši Jebáčkoví si naši vzpomínku určitě zaslouží, stejně jako stovky dalších, kteří se ze západní fronty nevrátili. Ani ti, kteří šťastně přežili, ale neměli na různých ustláno. Desítky let jakoby západní letci neexistovali, a když ano, byli často označeni za pochybné existence, imperialistické špióny, a podle toho s nimi bylo nakládáno.

Pokud se jim nepodařilo zavčas utéct za hranice, končili s vysokými tresty v těžkých žalářích.

Po letech pronásledování a zostouzení se konečně dostává zapomenutým hrdinům a jejich rodinám alespoň částečné satisfakce. Konají se pietní akce, oba hoši Jebáčkoví byli posmrtně povýšeni do hodnosti podplukovníka. Můžeme svobodně navštěvovat místa odpočinku a památníky, které naše padlé krajany na západě připomínají. Začátkem června proběhly ve Francii velkolepé oslavy 75. výročí vylodění spojenců v Normandii. Kdo na tyto akce někdy zavítal, byl uchvácen jejich jedinečnou atmosférou. Sjíždějí se sem vojenské historické kluby z celého světa, lidé chodí v dobovém oblečení, vzpomínky ožívají a vtáhnou návštěvníky do doby, kdy se děsivé boje odehrávaly. Můžeme být právem hrdí, že invaze se povedla i díky našim letcům.

Oslavy u nás bývají podstatně skromnější, obvykle se sejde jen pár lidí u pomníčku, ale to není podstatné. Důležité je, jak si dokážeme vážit odkazu lidí, kteří bez zbytečných řečí obětovali pro svobodu své vlasti život. A zavzpomínat můžeme i každý sám, doma u knížky, filmu nebo třeba na procházce, která nás k tomu přímo vybízí.

Do Jinačovic, odkud pocházel Jaroslav Jebáček, je to od nás přes kopec opravdu blízko. Po červené značce se projdete kolem zátiší studánky U Marušky (dnes s nezvykle vykáceným okolím), posedět můžete na odpočívadle U Buku. V samotných Jinačovicích žádný samostatný pomníček na počest Jaroslava nenajdete, jeho jméno je však uvedené mezi dalšími jmény obětí druhé světové války na pomníku před obecním úřadem (v Jinačovicích byly osvobozovací boje zvlášť tvrdé). Pokud jste zdatnější turisté, můžete si procházku prodloužit po zelené a žluté značce až na medlánecké letiště. Tam možná budete v duchu Jaroslavovi nejbližší, nejeden úspěšný letec vyrůstal s hlavou v záklonu v blízkosti letiště (to platí i pro našeho dnes asi nejznámějšího současného pilota Martina Šonku). I když bezmotorové kluzáky mají ke stíhačkám a bombardérům trochu daleko, přece jen touhu vzlétnout a být svobodný jako pták, která byla mladým letcům vlastní, nám dobře přiblíží.

Za Otto Jebáčkem se vypravíme do Kuřimi. Pomníček má v parku nedaleko ZŠ Komenského. Kousek od školy, ale opačným směrem město nově vybudovalo další park, který přímo po čs. letcích pojmenovalo. Především děti ocení velikou prolézačku – maketu letadla, bombardéru, ve kterém Otto létal. Celý park s hřištěm se zdá povedený a pro rodiny s dětmi může být příjemnou zastávkou.

Pro ty starší se zase hodí další cíl v blízkosti Ottova pomníčku: zpřístupněné kuřimské štolý pod Zárubou. Tam můžeme pocítit tísnivou atmosféru z opačné strany – těch, kteří se před bombardéry ukrývali. Kuřimáků se tam tehdy tísnilo 2–3 tisíce. Ale pozor, na prohlídku se musíte předem objednat! Termíny i kontakt naleznete na webových stránkách Města Kuřim (sekce Návštěvník – Kuřimské štolý).

Vlčí máky, nebo bílí jeřábi?

Jsem ráda, že loni v září naše obec uspořádala krásnou vzpomínkovou akci, především na počest vojáků první světové války, ale připomněli jsme si i oběti války druhé. Květy vlčích máků dnes už i u nás symbolizují prolitou krev vojáků během všech válečných konfliktů. Narazila jsem ještě na jiný symbol, který se pro padlé válečné letce hodí snad ještě více. Ráda bych vzpomínku na ně proto uzavřela právě jím.

Tu písničku jsem už znala, příběh jejího vzniku, který jsem objevila v komentářích pod ní na kanále Youtube, ale ne. Stojí za to, aby nezapadl.

V rodině Gazdanových ve vesnici Dzuarikau v Severní Osetii měli sedm synů. Jeden padl r. 1941 u Moskvy. Další dva o rok později při obraně Sevastopolu. Matka to nevydržela, po smrti třetího pochovali i ji. Další tři Gazdanovi synové zemřeli v bitvách u Novorossijsku, v Kyjevě a Bělorusku. Nakonec přišel o život i ten sedmý, poslední, při dobývání Berlína. Pošťák nenalezl odvahu donést otci i jeho úmrtní oznámení. A tak je předal starším vesnice a ti se k němu vydali společně. Starý otec seděl zrovna na prahu svého domu se svou jedinou vnučkou na klíně. Když je zahlédl, srdce mu puklo žalem.

V r. 1963 instalovali v obci na připomínku smutných událostí obelisk se sochou truchlící matky a sedmi odlétajících ptáků (divokých husí). Památník navštívil také dagestánský básník Rasul Gamzatov. Zasažen příběhem napsal báseň, kde kvůli rýmu vyměnil husy za jeřáby. Z jeho rodné avarštiny ji pak do ruštiny přeložil skvělý překladatel z orientálních jazyků a básníkův přítel Naum Grebnev.

Báseň upoutala pozornost Marka Bernese, herce a zpěváka, pro něhož byla válka velkým osobním tématem. Poprosil přítele Jana Frenkela, zda by ji pro něj nezhudebnil. Nešlo to hned. Asi po dvou měsících zavolal Frenkel příteli, že má úvodní melodii. Bernes okamžitě přišel, vyslechl si ji a rozplakal se. Nebyl sentimentální, ale tato píseň se ho hluboce dotýkala.

Pak už šla práce rychleji. Nejen pro inspiraci, která konečně přišla. Mark Bernes cítil, že mu nezbývá moc času. Měl rakovinu plic a toužil se rozloučit se životem právě touto písní. Nahrávka vznikla 8. července 1969, jediná a jeho poslední. Zemřel o měsíc později. Než si ji v jeho jedinečném podání pustíte, přečtěte si alespoň volný český překlad:

Jeřábi (Žuravli)

Někdy se mi zdá, že vojáci
kteří se nevrátili z krvavých polí
neulehli kdesi do země,
ale proměnili se v bílé jeřáby.

Letí, razí si cestu v sevřeném klínu
protínají mlhy na sklonku dne.
Tu v jejich šiku zahlédnu skulinu.
Kdo ví, snad je to místo pro mě.

A dosud, od těch dob tak vzdálených
letí, a z výšky na nás volají.
Snad proto býváme tak smutní
a tichneme, zahledíce se do nebe?

Přijde den, i já potáhnu s hejnem jeřábů
poplujeme ve stejně šedavém oparu
a z podnebes vás jako oni budu zdravít.
Vás všechny, které jsem zanechal na zemi.

Foto: Zdeněk Souček

Autor komentáře pod písní, Ajdyn Imašev, svůj příspěvek shrnuje:

U nás se nezabydlel symbol vlčích máků, neznáme tu báseň, která mu dala vzniknout. Máme ale bílé jeřáby. I ti mohou symbolizovat prostý lidský postoj: Nezapomenu.

Truchlím nad každým zmařeným životem.

Udělám vše, co bude v mých silách, aby se válka už nikdy neopakovala.

Ohlédnutí za uplynulými akcemi

Den Ponávky

Dětský den

Zahradní slavnost dětí MŠ

Foto na této dvoustraně Rast'o Belan

Sport

Mistři!

Úspěchy našich borců ve fotbale:

Výjimečně úspěšnou sezónu má za sebou fotbalový klub AC Lelekovice:

- dětská příprava skončila na druhém místě městského přeboru sk. C,
- mladší žáci zvítězili ve sk. B
- muži jsou vítězi celého městského přeboru (šalinové ligy)
a postupují historicky poprvé do krajské 1.B třídy!

Gratulujeme a přejeme hodně úspěchů do další sezóny!

Zpravodaj obce Česká. Ev. č. MK ČR E 21297. Neprodejné! Vydává OÚ Česká nákladem 420 výtisků. Připomínky a podněty: e-mail hruskadada@seznam.cz nebo tel. 605 121 428 (D. Hrušková) nebo doručte na OÚ Česká. Redakční úpravy vyhrazeny. Za dodané hotové plakáty odpovídají autoři.

Uzávěrka dalšího čísla: 15. září 2018